

**Zainwestujmy razem
w środowisko**

Doradztwo
energetyczne

Program Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

Wrocław, 16 grudnia 2022 r.

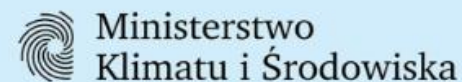
Realizowane w ramach Projektu *„Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”*
we współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Województwem Lubelskim

Unia Europejska
Fundusz Spójności

PROGRAM „CIEPŁE MIESZKANIE”

PROGRAM „CIEPŁE MIESZKANIE” BĘDZIE WSPIERAĆ ZASTOSOWANIE:

Przedsięwzięcie główne

kotła gazowego kondensacyjnego

kotła na pellet drzewny o podwyższonym standardzie

ogrzewania elektrycznego

pompy ciepła powietrze/woda lub pompy ciepła powietrze/powietrze

podłączenie lokalu do efektywnego źródła ciepła w budynku

Przedsięwzięcie dodatkowe

+ dodatkowo: wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wymiana okien i drzwi, wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, a także przygotowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia.

❑ Termin i sposób składania wniosków dla gmin:

- **pierwszy nabór** – od **21.07.2022 r. do 31.12.2022 r.** lub do wyczerpania puli środków
- **drugi nabór** – zostanie uruchomiony w **2023 r.**, w zależności od dostępności środków;
- **dokumentacja aplikacyjna i rozliczeniowa dla gminy znajduje się na stronie internetowej WFOŚIGW we Wrocławiu:**
https://wfosigw.wroclaw.pl/zloz-wniosek/cieple-mieszkanie/w_613,podstawowe-informacje

❑ Gminy indywidualnie ogłaszają nabory wniosków dla swoich mieszkańców (beneficjentów końcowych)

❑ Okres wdrażania programu – lata 2022 – 2026, przy czym:

- zawieranie umów WFOŚIGW z gminą – do 30.06.2024 r.
- ostateczne rozliczenie gminy z WFOŚIGW – do 30.06.2026 r.
- wypłata środków przez WFOŚIGW – do 31.12.2026 r.

Wymogi Programu

POZIOMY DOFINANSOWANIA DLA BENEFICJENTÓW KOŃCOWYCH – WŁAŚCICIELI LOKALI W BUDYNKACH WIELORODZINNYCH

POZIOM PODSTAWOWY:

Właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego roczne dochody nie przekraczają kwoty:

120 tys. zł

POZIOM PODWYŻSZONY:

Osoba, której przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:

1673 zł

w gospodarstwie
wieloosobowym

2342 zł

w gospodarstwie
jednoosobowym

POZIOM NAJWYŻSZY:

Osoba, której przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:

900 zł

w gospodarstwie
wieloosobowym

1260 zł

w gospodarstwie
jednoosobowym

lub jest ustalone prawo do zasiłku stałego, okresowego, rodzinnego lub opiekuńczego

INTENSYWNOŚĆ DOFINANSOWANIA:

30%

do 30% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż **15 tys. zł** na jeden lokal mieszkalny

35%

do 35% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż **17,5 tys. zł** na jeden lokal mieszkalny
dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

60%

do 60% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż **25 tys. zł** na jeden lokal mieszkalny

65%

do 65% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż **26,9 tys. zł** na jeden lokal mieszkalny
dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

90%

do 90% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż **37,5 tys. zł** na jeden lokal mieszkalny

95%

do 95% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż **39,9 tys. zł** na jeden lokal mieszkalny
dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

Proces realizacji Programu

Uczestnicy programu:

Gmina

Beneficjent końcowy

WFOŚiGW

Koszty kwalifikowane w Programie

☐ Urządzenia grzewcze (załącznik nr 1 do Programu):

- **pompa ciepła powietrze/woda** - klasa efektywności energetycznej **A+**:
  - koszt zakupu i montażu wraz z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem
- **pompa powietrze/powietrze** – klasa efektywności energetycznej **A+**:
  - koszt zakupu i montażu wraz z osprzętem
- **kocioł gazowy kondensacyjny** – klasa efektywności energetycznej **A**:
  - koszt zakupu i montażu wraz z osprzętem
  - sterowanie
  - armatura zabezpieczająca i regulująca
  - układ doprowadzania powietrza i odprowadzania spalin
  - zbiornik akumulacyjny/buforowy, zbiornik cwu z osprzętem
- **kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie** – klasa efektywności energetycznej **A+**, **emisyjność cząstek stałych $\leq 20 \text{ mg/m}^3$** :
  - koszt zakupu i montażu wraz z osprzętem
  - armatura zabezpieczająca i regulująca
  - układ doprowadzania powietrza i odprowadzania spalin
  - zbiornik akumulacyjny/buforowy, zbiornik cwu z osprzętem
- **ogrzewanie elektryczne** – np. piec akumulacyjny, elektryczne ogrzewanie podłogowe lub ścienne, grzejnikowe, maty elektryczne, promienniki
- **w usługach montażu źródła ciepła zawarty jest również koszt demontażu i transportu**

Koszty kwalifikowane w Programie

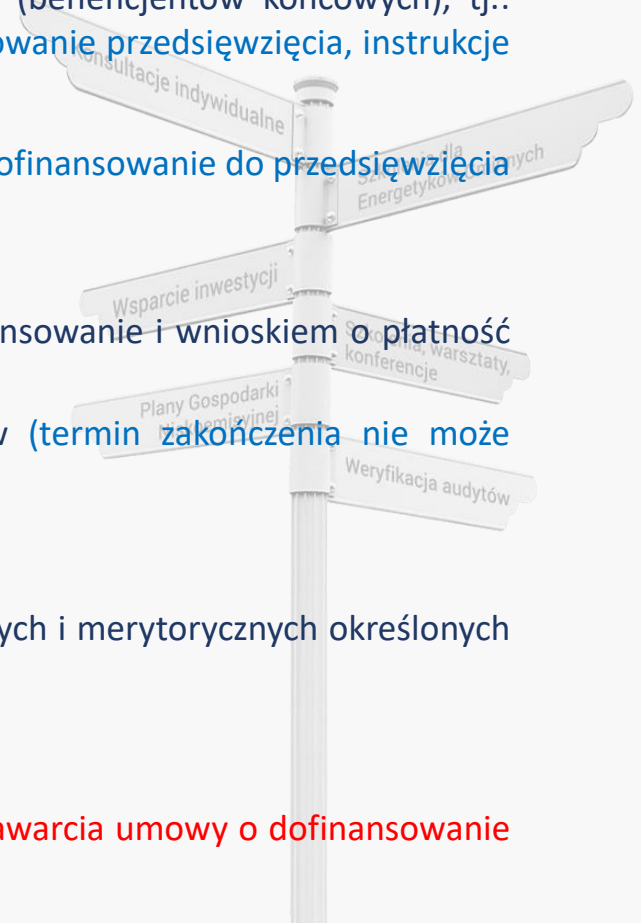
□ Dodatkowe elementy (załącznik nr 1 do Programu):

- **instalacja c.o. i c.w.u** – zakup i montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji c.o. i c.w.u
- **stolarka okienna:**
  - wymiana w pomieszczeniach ogrzewanych
  - maksymalne dopuszczalne współczynniki przenikania ciepła wynoszą:
    - **do 0,9** W/(m²·K) – dla okien zwykłych (pionowych) i drzwi balkonowych
    - **do 1,1** W/(m²·K) – dla okien dachowych (połaciowych)
- **stolarka drzwiowa:**
  - oddziela lokal od przestrzeni nieogrzewanej lub środowiska zewnętrznego
  - maksymalne dopuszczalne współczynniki przenikania ciepła wynosi **do 1,3** W/(m²·K) :
- **wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła** – klasa efektywności energetycznej **A**:
  - koszt zakupu i montażu systemu wentylacji mechanicznej (wentylacja z centralą wentylacyjną, rekuperatory ściennie)

Wytyczne dla gminy/beneficjenta

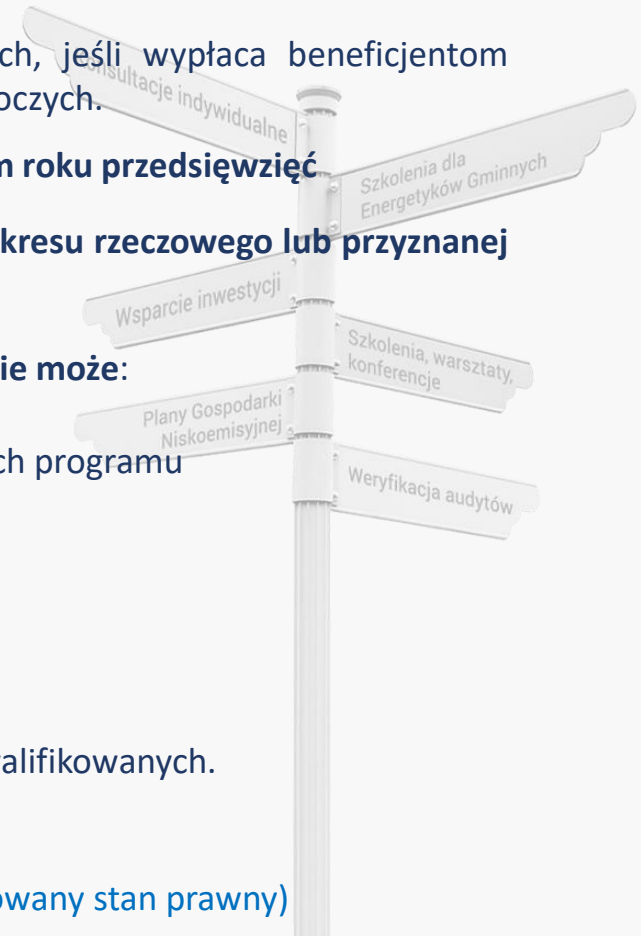
- ❑ **Gmina w oparciu o zapisy regulaminowe Programu „Ciepłe Mieszkanie”:**
  - **opracowuje i publikuje dokumenty związane z naborem wniosków** dla swoich mieszkańców (beneficjentów końcowych), tj.: regulamin naboru wniosków, wzór wniosku o dofinansowanie i płatność, wzór umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia, instrukcje wypełniania
  - **decyduje o zakresie przedmiotowym inwestycji**, określając go w regulaminie naboru wniosków (dofinansowanie do przedsięwzięcia głównego **lub** przedsięwzięcia głównego wraz z dodatkowymi elementami)
  - **określa progi dotacji** dla całego przedsięwzięcia
  - **decyduje o rodzaju dokumentów przedkładanych przez mieszkańca** wraz z wnioskiem o dofinansowanie i wnioskiem o płatność (w oparciu o dokument „Wytyczne dla gmin”)
  - **decyduje o okresie realizacji przedsięwzięcia** określając go w regulaminie naboru wniosków (termin zakończenia nie może przekroczyć 31.12.2025 r.)
- ❑ **Gmina ogłasza nabór wniosków dla mieszkańców na stronie internetowej**
- ❑ **Gmina weryfikuje wnioski o dofinansowanie złożone w naborze** pod kątem spełnienia kryteriów formalnych i merytorycznych określonych w regulaminie naboru wniosków
- ❑ **Gmina zawiera umowy o dofinansowanie z mieszkańcami zakwalifikowanymi do Programu**
- ❑ **Rozpoczęcie przedsięwzięcia, czyli data wystawienia pierwszej faktury, nie może nastąpić wcześniej data zawarcia umowy o dofinansowanie mieszkańca z gminą**

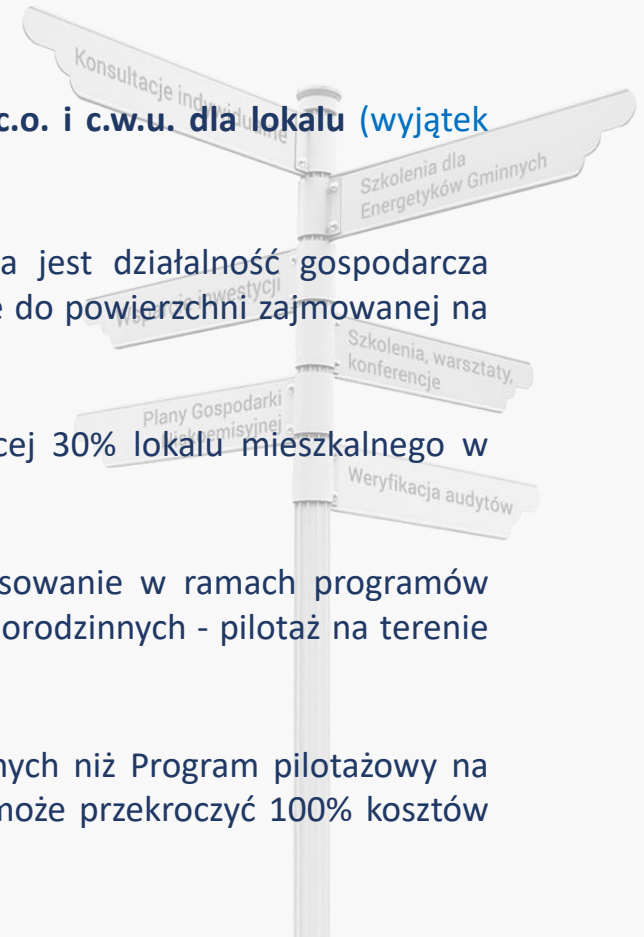
Wytyczne dla gminy/beneficjenta

- ❑ **Gmina weryfikuje wnioski o płatność złożone przez beneficjentów po zakończeniu inwestycji** (*jeden wniosek o płatność od beneficjenta końcowego dla całego przedsięwzięcia*)
- ❑ **Gmina wypłaca dofinansowanie beneficjentowi końcowemu.** Nie musi angażować środków własnych, jeśli wypłaca beneficjentom końcowym dofinansowanie o równowartości środków dotacji otrzymanych z WFOŚiGW. Ma na to 7 dni roboczych.
- ❑ **Gmina dokonuje kontroli w miejscu realizacji przedsięwzięcia dla co najmniej 10% zakończonych w danym roku przedsięwzięć**
- ❑ **Gmina, po podpisaniu umowy o dofinansowanie, może wystąpić do WFOŚiGW z wnioskiem o zmianę zakresu rzeczowego lub przyznanej kwoty dotacji (zmniejszenie/zwiększenie) określonych w warunkach umowy.**
- ❑ **Okres trwałości przedsięwzięcia – 5 lat, licząc od dnia zakończenia inwestycji. W tym okresie beneficjent nie może:**
  - zmienić przeznaczenia lokalu z mieszkalnego na inny
  - zdemontować urządzeń, instalacji i wyrobów budowlanych zakupionych i zamontowanych w ramach programu
  - zainstalować dodatkowych źródeł ciepła, niespełniających wymogów programu
- ❑ **Mieszkaniec (beneficjent) we wniosku o dofinansowanie/płatność przedkłada oświadczenia, tj.:**
  - o odpowiedzialności karnej
  - zgodności rodzaju budynku z wymogami programu
  - o akceptacji przeprowadzenia kontroli
  - o nieprzekraczaniu łącznej kwoty dofinansowania ze środków publicznych ponad 100% kosztów kwalifikowanych.
  - o realizacji inwestycji zgodnie z przepisami prawa
  - o okresie trwałości przedsięwzięcia wynoszącym 5 lat
  - **wyrażające zgodę wszystkich współwłaścicieli nieruchomości na realizację przedsięwzięcia (uregulowany stan prawny)**

Wytyczne dla gminy/beneficjenta

- NFOŚiGW/WFOŚiGW ma prawo przeprowadzić kontrolę przedsięwzięcia** zarówno w trakcie realizacji, jak i w okresie trwałości
- Na jeden lokal może być udzielone jedno dofinansowanie**
- W ramach Programu można dofinansować **zakup i montaż tylko jednego źródła ciepła na potrzeby c.o. i c.w.u. dla lokalu (wyjątek stanowi ogrzewanie elektryczne)**
- W przypadku, gdy w lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji, wysokość dotacji jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej.
- W przypadku, gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania.
- Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcie, na które beneficjent końcowy otrzymał dofinansowanie w ramach programów priorytetowych NFOŚiGW: Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych - pilotaż na terenie województwa dolnośląskiego.
- Przedsięwzięcie realizowane w ramach Programu może być dofinansowane z innych środków publicznych niż Program pilotażowy na terenie województwa dolnośląskiego z tym, że łączna kwota dofinansowania na przedsięwzięcie nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Wytyczne dla gminy/beneficjenta

- ❑ Beneficjent zobowiązuje się, że **po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia** w lokalu mieszkalnym objętym dofinansowaniem **nie będą zainstalowane żadne źródła ciepła na paliwa stałe o klasie niższej niż 5 klasa** według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5.
- ❑ **Wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej będą spełniać docelowe wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych obowiązujących na terenie położenia budynku, w którym znajduje się lokal mieszkalny objęty dofinansowaniem.**
- ❑ **Wymieniane źródło ciepła na paliwo stałe musi być trwale wyłączone z użytku!!!** Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest **imienny dokument zeżłomowania /karta przekazania odpadu/formularz przyjęcia odpadów metali. W przypadku pieców kaflowych należy przedstawić odpowiedni protokół kominarski wydany przez mistrza kominarskiego, potwierdzający trwałe odłączenie od przewodu kominowego.**
- ❑ **Nie jest możliwe otrzymanie dofinansowania na zakup i montaż indywidualnego źródła ciepła w przypadku, gdy dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub jest on podłączony do sieci ciepłowniczej**
- ❑ **Gmina będzie zobowiązana do umieszczenia na swojej stronie internetowej poprzez zastosowanie specjalnej zakładki lub banneru na głównym ekranie strony internetowej gminy:**
  - oznakowania programu „Ciepłe Mieszkanie” wraz z informacją o dofinansowaniu realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu ze środków WFOŚiGW
  - liczbie złożonych wniosków o dofinansowanie przez beneficjentów końcowych
  - liczbie zrealizowanych przedsięwzięć przez beneficjentów końcowych
  - sumarycznej kwocie wypłaconego dofinansowania beneficjentom końcowym

Stopień zaawansowania realizacji osiągnięcia wskaźników programu

WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	Jednostka	wielkość
Liczba lokali mieszkalnych o poprawionej efektywności energetycznej	szt.	
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła	szt.	
Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	
Ograniczenie emisji pyłu o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10)	Mg/rok	
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	
Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	

Stopień zaawansowania realizacji osiągnięcia wskaźników programu

- Wzór na zmniejszenie zużycia energii końcowej:

$$\text{ZEN} = X \cdot W \text{ [GJ/rok]}$$

- Wzór na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń:

$$\text{ZCO}_2 \text{ (PM}_{10}\text{, B(a)P)} = X \cdot W \text{ [Mg/rok]}$$

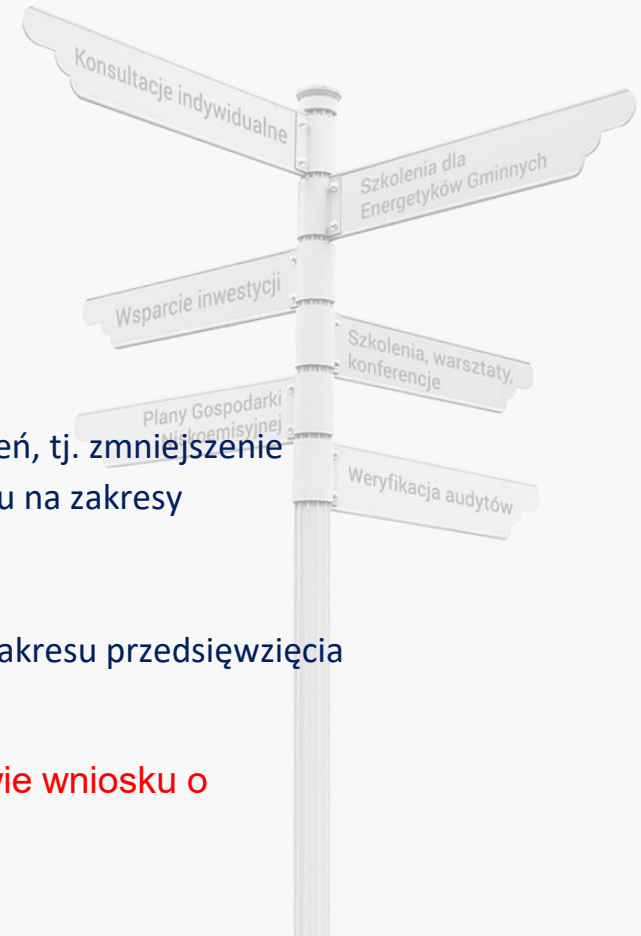
gdzie:

ZCO₂ (PM₁₀, B(a)P) – efekt ekologiczny należy obliczyć dla poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń, tj. zmniejszenie emisji CO₂, zmniejszenie emisji PM₁₀, zmniejszenie emisji benzo(a)pirenu, z uwzględnieniem podziału na zakresy przedsięwzięć

X – łączna powierzchnia lokali mieszkalnych, w których zrealizowano przedsięwzięcia,

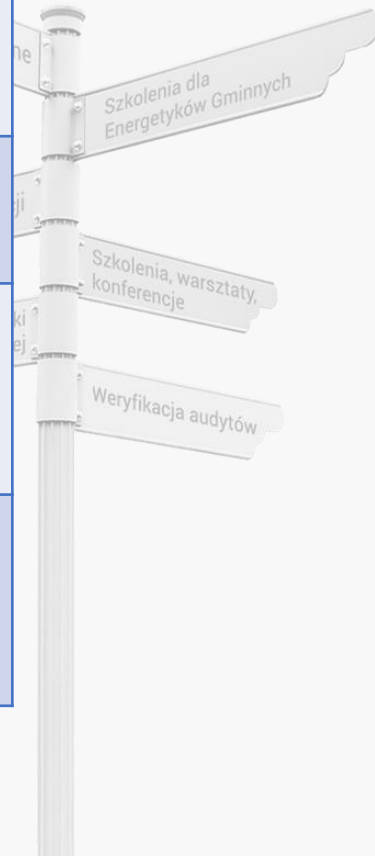
W – wartość liczbową zmniejszenia zużycia energii końcowej, w przeliczeniu na m², w zależności od zakresu przedsięwzięcia

Planowane wskaźniki osiągnięcia należy weryfikować po zakończeniu przedsięwzięcia na podstawie wniosku o płatność i załączonych do niego dokumentów

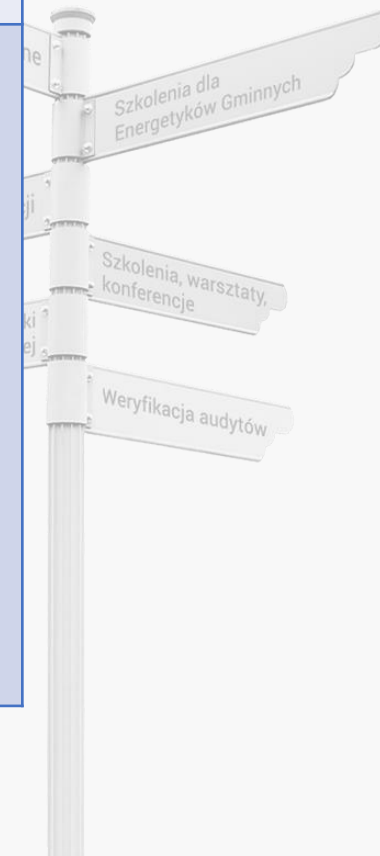
Najczęstsze pytania

<p>1) Budynek w którym mieszkam został podłączony 2 lata temu przez część lokatorów do ogrzewania miejskiego. Chciałabym wymienić swój piec kaflowy na pompę ciepła</p>	<p>Otrzymanie dofinansowania na zakup i montaż indywidualnego źródła ciepła w lokalu mieszkalnym nie jest możliwe w przypadku, gdy dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego, w którym znajduje się lokal, którego dotyczy wniosek, istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej lub jest on podłączony do sieci ciepłowniczej</p>
<p>2) Czy mogę otrzymać dofinansowanie jedynie na montaż źródła ciepła (lokal nie jest obecnie ogrzewany)</p>	<p>Zgodnie z punktem 7.4 Programu „Ciepłe Mieszkanie” musi nastąpić wymiana źródła ciepła a nie tylko jego montaż. W związku z tym, taki zakres nie może zostać dofinansowany w ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie”.</p>
<p>3) Czy w przypadku, gdy zadanie obejmuje oprócz wymiany źródła ciepła również dodatkowe prace dopuszczone programem okaże się, że koszt wymiany źródła ciepła należy uznać za niekwalifikowany (np. poniesiony przed zawarciem umowy z gminą) koszty robót dodatkowych również nie będą mogły być rozliczone?</p>	<p>Zgadza się. Przedsięwzięciem dla beneficjenta końcowego jest demontaż wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego oraz zakup i montaż źródła ciepła wymienionego w Załączniku nr 1 a pozostałe roboty dopuszczane są pod warunkiem wykonania przedsięwzięcia głównego.</p>
<p>4) W sytuacji gdy wymiana źródła ciepła jest finansowana dwiema fakturami (np. 1-zakup urządzenia, 2-jego montaż) i pierwsza z nich będzie uznana za niekwalifikowaną (np. koszt poniesiony przed zawarciem umowy z gminą) czy drugą można zakwalifikować i rozliczyć wraz z pracami dodatkowymi spełniającymi warunki kwalifikowania?</p>	<p>Takie przedsięwzięcie nie będzie mogło zostać zakwalifikowane. Gminy traktują PPCM jako dotację celową.</p>

Najczęstsze pytania

<p>5) W budynku wielorodzinnym dwa lokale podłączone są do wspólnego źródła ciepła znajdującego się w piwnicy. Czy właściciel jednego lokalu może odciąć się od pieca, na dowód czego przedstawi opinię kominiarską a nie dokument zełzomowania, a następnie zamontować sobie indywidualny system ogrzewania?</p>	<p>Przedsięwzięciem dla beneficjenta końcowego jest demontaż wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego oraz zakup i montaż źródła ciepła wymienionego w Załączniku nr 1 do programu. Takie działanie zostanie zweryfikowane przez kontrolę.</p>
<p>6) Czy mieszkańcy budynku, w którym zamieszkują trzy rodziny, tworzące oddzielne gospodarstwa domowe, będące właścicielami lokali mieszkalnych i jednocześnie współwłaścicielami części wspólnej, obejmującej kotłownię, mogą się ubiegać o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła? Czy wtedy wnioskodawcą może być jeden z mieszkańców, za zgodą pozostałych współwłaścicieli części wspólnych?</p>	<p>Podstawowym warunkiem uzyskania dofinansowania w ramach programu jest likwidacja źródła ciepła i potwierdzenie jego trwałego wyłączenia z użytkowania. W sytuacji gdy każdy z właścicieli wykorzystuje dotychczas indywidualne źródło ciepła - nie ma problemu - likwidując swoje źródło ciepła uzyskuje odpowiedni dokument, który stanowi potwierdzenie zgodności realizowanego przedsięwzięcia z warunkami programu. W sytuacji gdy likwidowane jest jedno źródło ciepła wykorzystywane na wspólne potrzeby kilku lokali - potwierdzenie likwidacji również musi wskazywać właścicieli lokali lub adres lokali itp.</p> <p>Program w aktualnej odsłonie przewidziany jest jedynie dla osób fizycznych jako beneficjentów końcowych. Niemożliwe jest zatem rozliczenie w Programie zakupu źródła ciepła stanowiącego część wspólną wspólnoty mieszkaniowej lub właścicieli kilku lokali w budynku). Takie przedsięwzięcie i jego koszt powinien być uwzględniony w ramach ew. odsłony programu dla wspólnot mieszkaniowych jako beneficjentów Programu.</p> <p>Program nie wyklucza możliwości zakupu jednego źródła ciepła przez jednego beneficjentów, a następnie podłączenia się do niego jako do efektywnego źródła ciepła przez pozostałych mieszkańców - właścicieli lokali. Na każdy lokal, zgodnie z programem, może zostać udzielone jedno dofinansowanie (przy założeniu, że posiadają dokument likwidacji). Program również umożliwia zakup indywidualnego źródła ciepła przez każdego z mieszkańców (właścicieli poszczególnych lokali mieszkalnych) służącego do celu ogrzewania jego lokalu mieszkalnego – posiadając dokument likwidacji.</p>

Ciepłe Mieszkanie

Zespół Doradców Energetycznych

<https://wfosigw.wroclaw.pl/doradztwo-energetyczne/dane-kontaktowe>

Alicja Czarkowska –	tel. 887 447 704	e-mail: aczarkowska@fos.wroc.pl
Marlena Kędzior –	tel. 887 447 784	e-mail: mkedzior@fos.wroc.pl
Żaneta Borutko –	tel. 887 447 703	e-mail: zborutko@fos.wroc.pl
Piotr Ner –	tel. 887 447 706	e-mail: pner@fos.wroc.pl
Roman Papiór –	tel. 887 447 702	e-mail: rpapior@fos.wroc.pl
Tomasz Kubik –	tel. 887 447 705	e-mail: tkubik@fos.wroc.pl

NFOŚiGW

cieplemieszkanie@nfosigw.gov.pl

Zainwestujmy razem w środowisko

Doradztwo
energetyczne

Dziękujemy za uwagę

doradztwo@nfosigw.gov.pl

www.doradztwo-energetyczne.gov.pl

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

